

Draaiboek Corona in ELZ Voorkempen

Met inbreng van:

- Apr. Vicky Van Camp – Voorzitter ELZ - apotheker
- Jan Flament – Ondervoorzitter ELZ – directeur WZC
- Koen Van Hoolst – Verpleegkundig en paramedische directeur AZ Sint-Jozef Malle
- Dr. Clara Ceyskens – klinisch bioloog/ziekenhuishygiënist AZ Sint-Jozef Malle
- Dr. Peter Missotten – CRA/bestuur ELZ/huisarts voorzitter kring Voorkempen
- Kris Van Tichelt - adjunct-verantwoordelijke schoonmaak AZ Sint-Jozef Malle
- Dr. Thierry Laporta – diensthoofd geriatrie AZ Sint-Jozef Malle
- Dr. Boudewijn Michielsens – neuroloog AZ Sint Jozef Malle
- Stef Spiessens – coördinator ELZ Voorkempen
- Paul Van Tendeloo – directeur ouderenzorg Emmaüs
- Charlotte Leemans – Directeur WZC
- Chris Anthonis – Therapeutisch verantwoordelijke patiëntenzorg Bethanië geestelijke gezondheidszorg Emmaüs
- Alex de Kind – directeur CODA VZW
- Apr. Nele Steelandt – hoofdapotheker AZ Sint-Jozef Malle
- Domus Medica
- Dr. Gervais Nougou – diensthoofd spoedgevallen AZ Sint-Jozef Malle
- Dr. Lies Van Ransbeeck – pneumoloog AZ Sint-Jozef Malle
- Pieter Poriau – Kinekring Voorkempen – RVB ELZ
- Johan Herrebosch en dr. Annette Kröber – directeur en CRA WZC De Buurt Zoersel

Voor vragen:

- mailadres ELZ: info@elzvoorkempen.be
- voor logistieke zaken (o.a. materiaal) en personeel verlopen de vragen via Stef Spiessens: info@elzvoorkempen.be
- voor medisch materiaal verlopen de vragen via apr. Vicky Van Camp via voorzitter@elzvoorkempen.be
- voor medisch(hygiëne) en organisatorische zaken verlopen de vragen via Sophie Sambre: sophie.sambre@emmaus.be

Planning van een debriefing na deze coronacrisis: wat ging goed/wat niet. Datum wordt nog gecommuniceerd.

Een gouden quote om mee te starten: “ga zo snel mogelijk met je CRA samenzitten en bereid je huis voor alsof morgen de eerste patiënt met corona in je huis wordt ontdekt. Het kan er sneller zijn dan je denkt en dan is er plots geen tijd meer...” (WZC Malle)

Opgeliet: in functie van outbreak management wordt gevraagd om uitbraken te melden aan het lokaal aanspreekpunt via poriau.pieter@gmail.com.

Het meest recente draaiboek met de bijlagen, kan steeds geraadpleegd worden via volgende beschermde link: <https://www.azsintjosef-malle.be/draaiboek-coronavirus-woonzorgcentra>

Aanpassingen t.o.v. vorige versie worden aangeduid in **geel**.

Inhoud

Organisatorisch	4
Persoonlijk beschermingsmateriaal	4
PBM in de praktijk	4
Mondneusmaskers	4
Spatschermen en beschermbrillen.....	6
Beschermshorten.....	6
Checklists voor materiaal	7
Verdelers van materiaal (suggesties)	7
Hygiëne.....	8
Basisvoorwaarden handhygiëne	8
Handschoenen.....	8
Schorten	8
Aandachtspunten voor medewerkers.....	9
Afval.....	15
Eetgerei	15
Linnen	15
Hygiëne poets.....	15
Logistiek.....	18
Testkits	18
Praktisch	18
Na de testresultaten.....	19
Personeel.....	20
Heeft u extra handen nodig?.....	20
Opleiding personeel	20
Psychologische ondersteuning personeel	21
Psychosociale ondersteuning	23
Acties ten aanzien van bewoners.....	23
Acties ten aanzien van de directe sociale omgeving van de bewoners (familie, vrienden, mantelzorgers, ...).....	24
Acties ten aanzien van personeel van zorg- en welzijnsvoorzieningen	25
Een mobiel team kan ingeschakeld worden ivf de noden van uw medewerkers. Geef hiervoor een seintje via.....	25
Medisch	26
Ziekteverloop.....	26

Medisch materiaal.....	28
Medicatie.....	29
Samenwerking AZ Sint-Jozef Malle	30
Ondersteuning Coda – palliatieve zorg	31
Menswaardig afscheid.....	31
Communicatie	31
Voorbeeldbrief intern:.....	32
Voorbeeld van een communicatieplan	32
Persoonlijk materiaal.....	36
Cohortzorg.....	36
Fysiotherapie na COVID.....	37
Hittegolf.....	38
Inspiraties	38
Nuttige linken	39

Organisatorisch

Wanneer meer dan 1 bewoner COVID-positief is, moet indien mogelijk van individuele quarantainezorg overgestapt worden naar cohorte-zorg.

Tracht als instelling hiervoor op voorhand een duidelijk plan uit te werken, rekening houdend met diverse scenario's (uitbraak op gewone afdeling, op gesloten afdeling, 2 afdelingen, ...).

Zorg er ook voor dat voor elke patiënt een DNR-score bepaald is, waarbij duidelijk ook wordt aangegeven wie zo nodig naar het ziekenhuis dient overgebracht te worden en voor wie dit niet meer zal gebeuren. Hou er rekening mee dat een DNR-beleid tijdens de COVID-epidemie anders kan zijn dan in normale tijden (gezien het mogelijks beperkt aantal plaatsen in diensten voor intensieve zorgen). Noteer duidelijk wanneer het DNR-niveau slechts tijdelijk anders is dan voorheen. Gebruik leeftijd niet als criterium voor dit DNR-beleid, wel fragiliteit en comorbiditeit.

Wanneer men cohorteert, let dan zeer goed op een strikte scheiding van "vuil" (= mogelijk besmet) materiaal en proper materiaal, linnen, enz.

Probeer indien mogelijk de personeelsequipes af te lijnen en te scheiden (corona- versus niet corona-afdeling).

Laat slechts één arts (CRA) op de corona-afdeling komen.

Persoonlijk beschermingsmateriaal¹

PBM in de praktijk

In kaart brengen hoeveel beschermingsmateriaal je hebt. Ga dan uit van enkele maanden dat je het nodig zult hebben. De uitkomst van deze berekening maakt duidelijk hoeveel je per dag kan verbruiken zonder in nood te vallen. **Dus heel belangrijk: doe aan stockbeheer! Wat heb ik in huis en hoe lang kom ik daar mee toe? Er blijven grote tekorten in de sector! Ga uit van het ergste scenario (en wat je dan nodig hebt om voor goede bescherming te zorgen).**

Mondneusmaskers

Laat elk personeelslid een mondmasker dragen. Let hierbij op dat zowel mond en neus bedekt zijn. Best zonder ventiel omdat er mogelijks onbeschermd voorafgaandelijk contact kan geweest zijn. De zorgkundige kan zo anderen besmetten.

Het mondmasker leg je na de shift bijvoorbeeld in een nierbekken met naam met de besmette kant (buitenzijde) naar onder. De lintjes ook over de rand leggen.

Draag een mondmasker minstens 8u. Het is niet ongewoon dat mondmaskers op niet corona-afdelingen langer dan een week gedragen dienen te worden om toe te komen. Je kan in bepaalde gevallen het 72 uur principe toepassen: leg na dag 1; masker 1 in een nierbekken, dag 2; gebruikt masker 2 en dag 3 leg je gebruikt masker 3 in een nierbekken, ... Aan het begin van dag 5 neem je je masker van dag 1 weer terug.

---

¹ Bronnen: CDC – John Hopkins

Tip voor het dragen van een chirurgische masker: plooien op het mondmaskers moeten vallen zoals dakpannen op elkaar liggen. Bovenste op de plooi die eronder valt enz.

Gemaskerde tip

**De gekleurde zijde
(groen of blauw) is
de buitenkant.**

**Het metalen boogje
is de bovenkant.**

FFP2 maskers

Gebruik chirurgische maskers. FFP2 enkel bij aerosol en aspiratie. Ook deze maskers mogen gedurende 8u gedragen worden. Zorg steeds dat maskers goed aansluiten aan het gezicht.

Let erop dat er geen FFP2 maskers met ventiel gedragen worden door medewerkers die in de afgelopen 14 dagen nog onbeschermd blootgesteld werden aan (mogelijks) positieve COVID-patiënten. Het ventiel kan ertoe leiden dat besmette partikels van de drager alsnog in de omgeving worden gebracht.

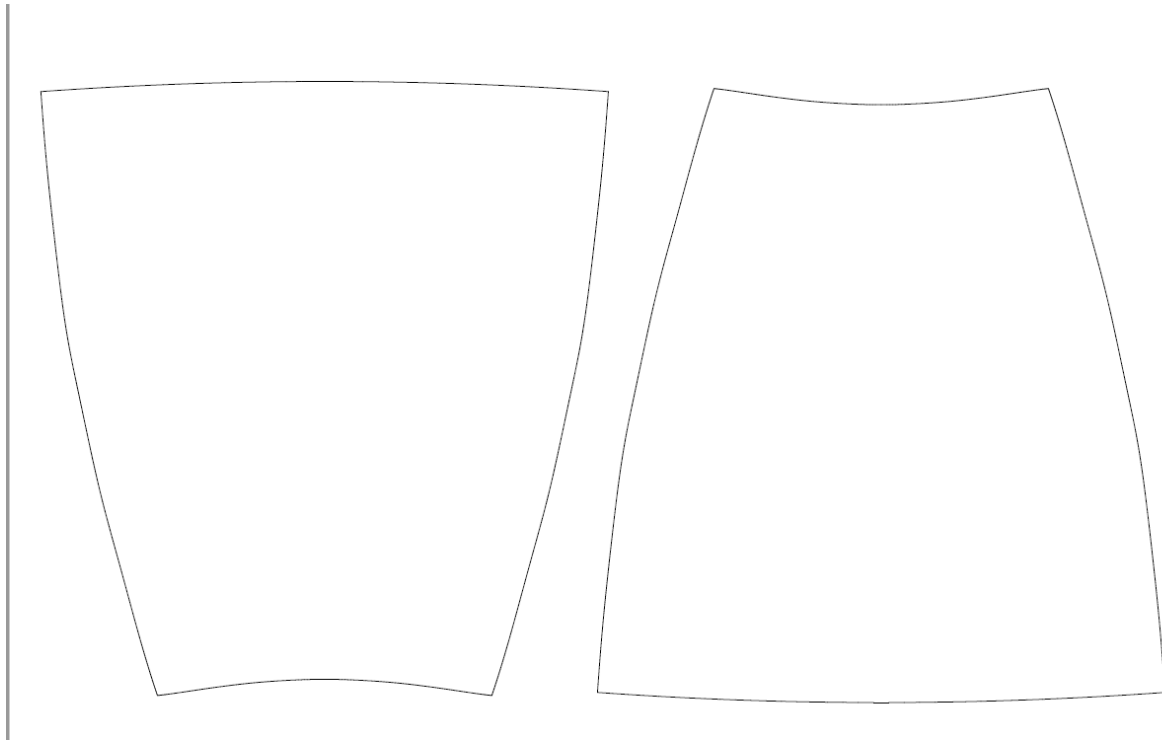
Stoffen maskers enkel voor niet-verzorgend personeel of voor patiënten (NB: vraag patiënt altijd om een masker op te zetten als een zorgverlener in de kamer komt). Chirurgisch masker voor personeel dat in contact komt met patiënten of met andere personen tijdens de zorg waarbij de social distancing niet kan geborgd worden.

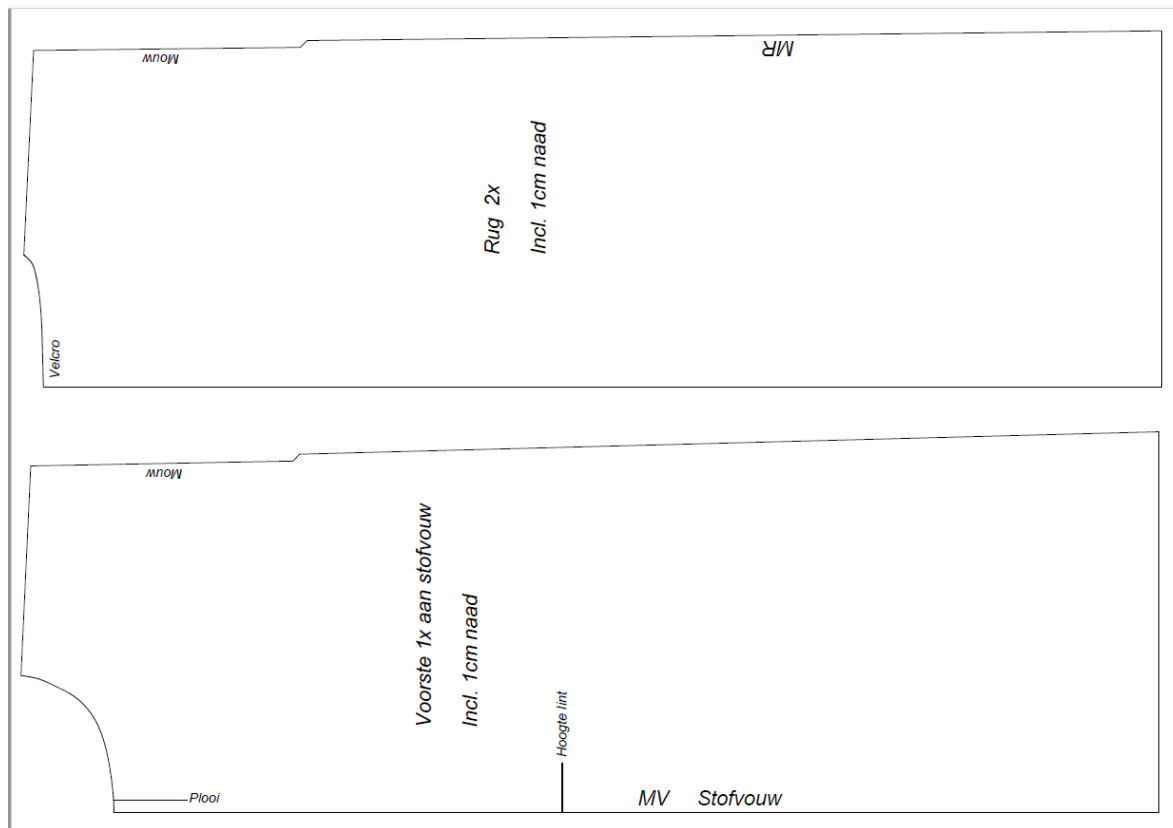
Spatschermen en beschermbrillen

Als bril kan personeel gebruik maken van eigen duikbril, skibril, ... Reiniging ervan gebeurt met ontsmettingsmiddel.

Beschermschorten

Patroon schorten 1

Patroon schorten 2

<https://wikifactory.com/+ctc/ctc-isolation-gown>

Handleiding katoenen schorten (Lia en Isabel)

in bijlage

Checklists voor materiaal

Zie bijlagen:

- FAGG voorwaarden vrijgave mondkmaskers
- Zorgnet lijst chinese normen maskers en geaccrediteerde labo's
- Vrijgave FFP2 – FFP3
- Zorgnet tips maskers aankopen

Verdelers van materiaal (suggesties)

- beschermingshandschoenen - Euronet Sales (sales@euronetcare.be - Sümeyye Soydemir - 32 (0)477 98 14 61)).
- chirurgische mondkmaskers (Peter Vermeiren – Silvermedal - peter@silvermedal.be - 0475/54.50.31),
- beschermingsschorten - WM Supplies - Monique Willems - +32 471 96 17 82
- FFP2 (Carta Mundi – Turnhout)
- Spatmaskers: de firma Borremans in Sint-Lenaerts maakt deze zelf en biedt deze aan voor 8 euro per stuk. Ook het AZ doet hier beroep op voor bepaalde afdelingen/handelingen/patiëntengroepen. <http://www.zeilmakerijborremans.be/>

- Ook De Groof Projects maakt zelf schermen (3D-geprint frame) voor 7,5 euro/stuk incl BTW. Bestellen via Mark De Groof; mark@degroofprojects.be.

Hygiëne

Dit zijn de basisvoorwaarden en zorgen voor preventie van verspreiding van het virus of indijking van het virus.

Afspraken omtrent het gebruik van PBM (persoonlijk beschermingsmateriaal) dienen opgesteld te worden per afdeling, rekening houdend met de beschikbaarheid ten gevolge van corona.

Basisvoorwaarden handhygiëne

De basishandhygiëne, zoals ook voor de COVID-19 crisis, blijft zeer belangrijk. Geen juwelen ter hoogte van handen en polsen, geen nagellak, kortgeknipte nagels. Gebruik bij voorkeur Alcolgel (minstens 70% alcohol) (wassen met zeep geeft meer aanleiding tot huidirritatie).

Volgende firma's leveren handalcohol:

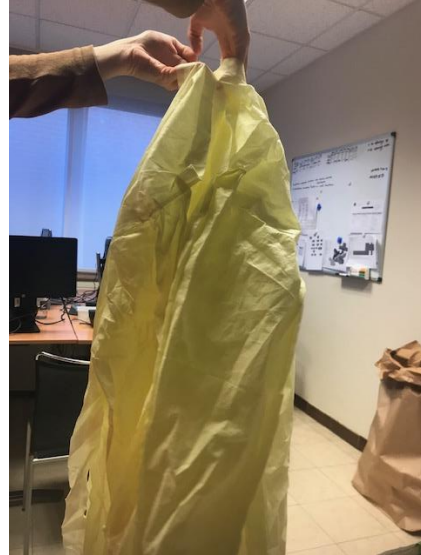
Braun
Filterservice
Ecolab

Handschoenen

Bij non-COVID: geen handschoenen dragen, enkel zoals beschreven in de standaardvoorzorgsmaatregelen. Handschoenen dragen geeft een vals gevoel van veiligheid. Handschoenen mogen niet behandeld worden met alcoholgel. Handschoenen dienen steeds verwijderd te worden na elk patiëntencontact bij COVID-19 patiënten. Twee paar handschoenen dragen is overbodig.

Schorten

Bij gebrek aan schorten kan men de schorten eventueel hergebruiken. Wissel de schorten bij voorkeur na het ochtendtoilet (= vuilste moment). Hang de schort zo mogelijk in de kamer of aan de deur, zodat 1 schort door iedereen gebruikt wordt die bij die ene patiënt een handeling moet stellen. Let hierbij op dat je bij het weghangen de binnenzijden (propere zijde) naar binnen plooit. Er kan eventueel een markering aangebracht worden op de schorten (binnenkant/buitenkant). Bij verdachte COVID-19 patiënten gebruik je best afzonderlijke schorten per patiënt. Dus in propere omgeving hangt de propere zijde langs buiten, de vuile kant wordt naar binnen geplooid. In de kamer (vuile zone) dient buitenkant zichtbaar te zijn. Propere zijde naar binnen geplooid.

Bij bevestigde COVID-19 patiënten kan men bij een tekort van PBM overschakelen naar cohortverpleging. Men gebruikt hier dan geen afzonderlijke schorten per patiënt, maar per verzorgende. Men probeert de standaardvoorzorgsmaatregelen aan te houden.

Aandachtspunten voor medewerkers

Zet zoveel mogelijk eigen personeel in bij COVID-patiënten en externe helpers bij niet corona-afdelingen.

Onderstaande posters geven heel belangrijke info weer in begrijpelijke vorm.

Bewaar steeds voldoende afstand van 1,5 meter, anders dient men een masker op te zetten.

Zorg dat personeel ook onderling afstand houdt, vergeet hierbij niet de aanwezigheden in de kleedkamers en in het restaurant. Laat personeel bv. gefractioneerd eten (zowel in tijd als in ruimte), maar ook op de verpleegposten of in kleedkamers dient de nodige voorzichtigheid (afstand) gehanteerd te worden. Laat zorgpersoneel ook voor en na elke shift zijn/haar lichaamstemperatuur controleren.

Draag je masker niet alleen bij contacten met patiënten maar ook steeds bij contact met anderen (bv. bij contact met je collega's) wanneer social distancing niet mogelijk is:

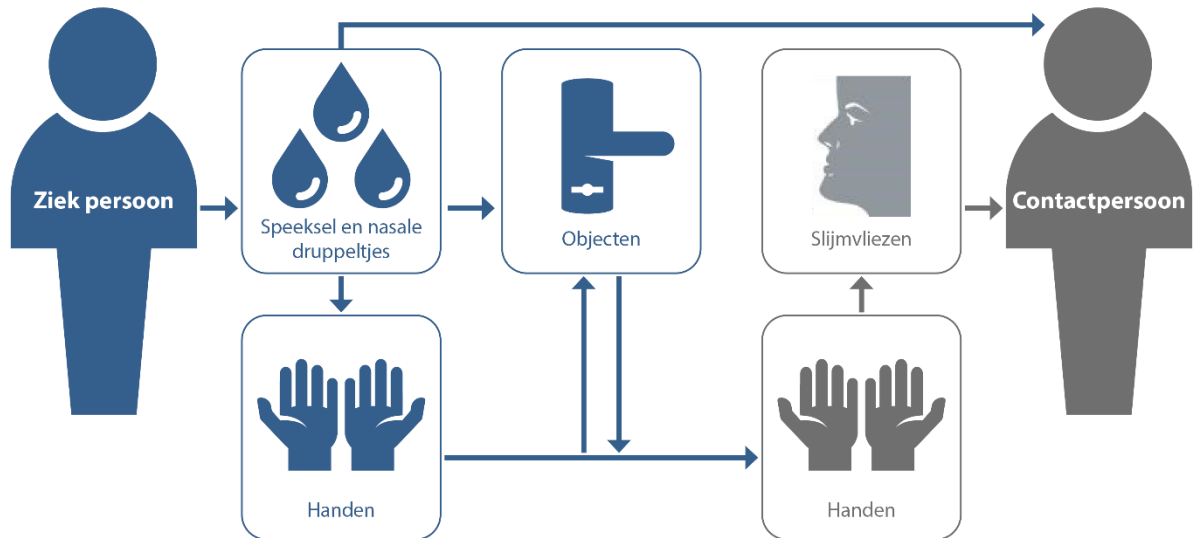
- Kleedkamers
- In de gangen
- Distributielokalen
- Koffieplaatsen (denk hierbij ook na over gefractioneerd eten, ga niet met een groep samen eten in een kleine ruimte: herverdeel over tijd of ruimtes).
- Verpleegpost
- ...

Game: play it safe! <https://playitsafe.eu/speel-het-corona-preventie-game/>

De Risk Management Group publiceerde op de website van Sciensano een consensustekst over rationeel en correct gebruik van mondklappers tijdens de COVID-19 pandemie. Hierin wordt spaarzaam gebruik verder aangeraden, dit gezien een blijvende dreiging op tekorten. Er is tevens ook

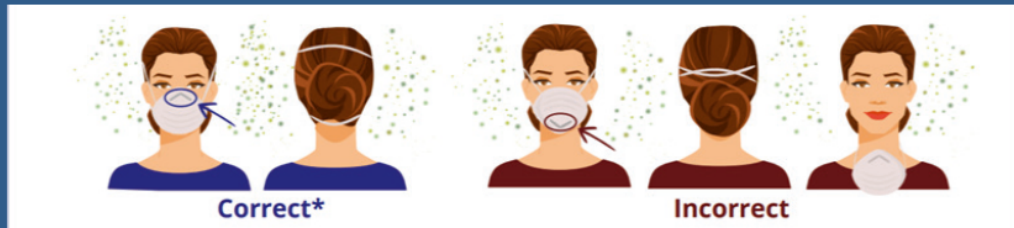
een verbreding in de aanbeveling voor het gebruik van chirurgische mondmaskers bij nauw contact op niet-COVID-diensten als de voorraad dit toelaat.

Coronavirus (COVID-19) Hoe wordt SARS-Cov-2 overgedragen?

Coronavirus (COVID-19)

Belangrijke factoren om een masker effectief te gebruiken:

1 Het masker moet **correct opgezet** en gedragen worden tijdens de blootstelling.

2 Het masker moet **goed aansluiten** op het gezicht van de gebruiker om ervoor te zorgen dat er geen openingen tussen het gezicht en de afdichting van het masker zijn, hiervoor dient de **lektest**.

Lektest door gebruiker

Zorgverleners die ademhalingsbescherming dragen, moeten elke keer wanneer ze hun mondneusmasker opzetten een lektest uitvoeren. Op deze manier controleer je of je masker correct hebt opgezet.

- » Doe de test door **positieve druk** uitvoeren: blokkeer het luchtpad op het masker. Gebruik daarvoor je handen. Vervolgens probeer je uit te ademen. Als de druk licht toeneemt, betekent dit dat er geen lucht lekt langs de randen van het masker.

Hoe een mondmasker correct gebruiken?

Was je handen grondig met water en zeep alvorens het masker op te zetten. Bekijk goed wat de **binnen- en buitenzijde** en de **boven- en onderkant** van het masker is vooraleer je het opzet.

Meestal geldt dat bij een masker

- » de gekleurde zijde de buitenzijde is.
- » de neusbrug (het 'ijzeren draadje') aan de buitenzijde van het masker zit.
- » de vouwen in het masker naar beneden wijzen.
- » de buitenzijde een vochtafstotende zijde is, de binnenkant vochtabsorberend werkt.

Zorg dat het masker steeds **goed aangesloten** zit op het aangezicht (rond je neus, kaken, wangen, kin). **Voorkom openingen.**

Raak het mondmasker niet aan tijdens het gebruik. Als je het toch aanraakt, was dan **meteen** je handen.

Raak de voorzijde van het masker niet aan bij het afzetten. Verwijder het door bij de linten/elastieken te beginnen, en **verwijder het meteen uit de buurt van je gezicht**. Was dan opnieuw je handen met water en zeep. Bewaar het met de buitenzijde naar beneden in een recipiënt (bv. kommetje, nierbekken, kartonnen schaalje ...).

Gelieve je mondmasker steeds te dragen wanneer een zorgverlener (verpleegkundige, arts, logistieke medewerker, schoonmaakmedewerker ...) je kamer betreedt.

Coronavirus (COVID-19)

Let extra op voor zelfcontaminatie bij aan- en uittrekken van PBM!

Aantrekken van persoonlijke beschermingsmiddelen

- 1 Voer handhygiëne uit.
- 2 Zet een masker op.
- 3 Zet oogbescherming op. *(spatmasker of eventueel beschermbril)*
- 4 Trek handschoenen aan.
- 5 Trek (of doe) een schort aan.

Uittrekken van persoonlijke beschermingsmiddelen

- 1 Verwijder handschoenen.
- 2 Voer handhygiëne uit.
- 3 Trek de schort uit.
- 4 Voer handhygiëne uit.
- 5 Zet de oogbescherming af.
- 6 Voer handhygiëne uit.
- 7 Zet het masker af.
Buig hierbij lichtjes naar voren en verwijder het masker met een progressief strekkende beweging waarbij je van je gezicht weg beweegt.
- 8 Voer handhygiëne uit.

Covid-19

Bescherm jezelf en elkaar.
Verminder het risico op besmetting.
Leef de voorschriften na!

Hou afstand! minstens 1,5 meter

ook in koffieruimtes, wachtrijen, vergaderingen,...

Gebruik je elleboog

Vermijd handen op contactpunten.
Open bv. deurklinken met je elleboog.

Loopneus?

Geen papieren zakdoek bij je?
Veeg je neus af aan je mouw, niet met je handen.

CRITICAL ERROR

Mondmasker
Raak de voorkant
niet aan!

- Voorbeeld communicatiebrochure "voorzorgsmaatregelen voor patiënten en bezoekers coronavirus" (zie aparte bijlage)
- Voorbeeld communicatie "Hygiëne advies voor patiënten in thuisisolatie" (zie aparte bijlage)

Afval

Verwijder via risicohoudend medisch afval. Na manipulatie met afval handen ontsmetten. Afvalzak voldoende en correct sluiten (in geval van afvalvaten).

Eetgerei

Al het eetgerei machinaal op min. 60°C afwassen (dus in de vaatwasser). Schenk ook aandacht aan eventuele plateaus waarmee eten wordt opgediend. Deze worden ook in afwasmachine geplaatst of afgewassen met detergent.

Na manipulatie van eetgerei handen ontsmetten.

De eetkar niet onnodig lang op de gang laten staan. High Touch oppervlakken ontsmetten en handen ontsmetten zodat het transport met propere handen kan gebeuren naar de keuken.

Linnen

Aanvoer van proper linnen en afvoer van vuil linnen verloopt gescheiden. Steeds vervangen bij zichtbare bevuilding.

Gebruikt linnen steeds als besmet beschouwen, dus nadien handen ontsmetten.

Al het linnen wordt op min. 60°C gereinigd met voldoende wasproduct.

Bedpan en urinalen

Deze worden persoonlijk gebruikt. Na gebruik in bedpanspoeler reinigen en ontsmetten. Indien deze niet beschikbaar is, worden de bedpan en urinaal ondergedompeld in hypochloriet oplossing 1000 ppm gedurende 20 minuten.

Hygiëne poets

Wij gebruiken het desinfectiemiddel dat we voorhanden hebben met een virucide werking tegen corona, drenken daar de doeken in en desinfecteren de ganse corona-afdeling hiermee (waar we ons anders beperken tot enkel de besmette kamer). Het virus op zich is geen complex virus naar afdoding toe. Een desinfectans met spectrum voor geënveloppeerde virussen is geschikt.

Leg de nadruk op extra aandacht voor de high-touch op de kamers maar zeker ook op de gemeenschappelijke ruimten en dit meerdere keren per dag. Zaken die weleens aan de aandacht ontsnappen zijn: doorspoelknoppen, toetsenborden en pc-muis, handgrepen in de gang (want ook al zijn de patiënten geïsoleerd op de kamer, verpleegkundigen nemen deze handgrepen ook vaak vast), verpleegpost, vuile utility, ...

We vragen ook om geen extra taken te doen op bevolkte kamers, dit om onze schoonmaaksters zo min mogelijk bloot te stellen aan besmette patiënten (toch al zeker in tijd) en zo doende wat tijd vrij te maken voor een extra schoonmaakronde van de high touch oppervlakken van de afdeling (liften, deurknoppen, verpleegposten, kleedkamers, etc.) zelf.

Elk WZC moet nagaan welke desinfectiemiddelen ze normaliter gebruiken en de dosering ervan controleren. Let op: micro-vezel en chloor gaan absoluut niet: de vezel gaat stuk door chloor, het doek verliest zijn reinigende werking. De doeken na gebruik thermisch desinfecteren (80°)

Hierbij de procedures die in AZ Sint Jozef van toepassing zijn:

INSTRUCTIE ONTSMETTEN ISOLATIES BIJ COVID 19		
Pas <u>ALTIJD</u> protocol A toe, tenzij je van de teamleiding of ziekenhuishygiëne andere instructies krijgt.		
A	Dagelijks	<p><u>Welk desinfectiemiddel</u></p> <p>drink de doeken met incidine Pro, zorg ervoor dat de doeken voldoende nat zijn zodat het ontsmettingsmiddel overal kan worden aangebracht</p>
	Einddesinfectie	<ul style="list-style-type: none"> - de vloer ontsmetten met Incidin Pro - gordijnen gaan niet in de was - vervang de toiletborstel en ontsmet de houder
A	Dagelijks	<ul style="list-style-type: none"> - reinig eerst de niet besmette kamers - zorg ervoor dat je de correcte pbm aanhebt alvorens een besmette kamer te betreden - reinig de kamers volgens de gebruikelijke route met extra aandacht voor de High-Touch (klinken - lichtschakelaars - telefoon-oproepsysteem ...) - afval zoals vuilzakjes van de kamer bewaren in de gele afvalbox die in de kamer staat - Reinig / desinfecteer na de schoonmaak de tools en werkwagen - de vloer moet niet gedesinfecteerd worden - Pas zeer zorgvuldig uw handhygiëne toe
A	Eindschoonmaak	<ul style="list-style-type: none"> - volg de instructie zoals bij een dagelijkse schoonmaak - wc-borstel weggooien en vervangen, wc-borstelhouders reinigen en desinfecteren. - als de gele box op de kamer vol is sluit deze af en desinfecteer deze alvorens mee in de gang te nemen - gordijnen gaan NIET in de was - vloer WEL ontsmetten (vloer eerst reinigen met vloermop en dagelijks vloerproduct) - voldoende incidine PRO verdelen op de vloer en laten drogen aan de lucht. Zorg ervoor dat je alle vloerdelen mee neemt in de desinfectie ook de hoeken!

INSTRUCTIE ONTSMETTINGSMIDDELEN

Incidin OXY foam S

- Incidin OXY foam S is een gebruiksklaar desinfectieschuim in sprayflacon
- contacttijd = 5 minuten

Toepassing --> dagelijkse desinfectie bij isolaties (muv vloer)

- open de klep en zet de kop in schuimstand
- spray het schuim op klamvochtige rode en/of blauwe microvezeldoek
- reinig de badkamer en kamer volgens gebruikelijke werkrouting en methodiek
- niet naspoelen, laat het desinfectiemiddel drogen aan de lucht om de contacttijd te respecteren

Incidin PRO

- Incidin PRO is een gebruiksklaar desinfectiemiddel (1L of 3 L bus)
- contacttijd = 5 minuten
- let op de vervaldatum

Toepassing

--> dagelijks op High Risk afdelingen (zonder de vloer)

- neem de doseerfles met gebruiksklare oplossing
- bevochtig rode en/of blauwe microvezeldoeken
- reinig de badkamer en kamer volgens gebruikelijke werkrouting en methodiek
- reinig de vloer met het standaard schoonmaakmiddel

--> de eindschoonmaak van de vloer bij isolaties en dagelijkse ontsmetting op OK, behandelkamer, MKA-consultatie en verlosblok

- verwijder grof en losliggend vuil met de multisweeper
- neem een droge, rode mop
- giet 200 ml Incidin PRO op de vloer vóór de mop
- mop het vloeroppervlak volgens gebruikelijke methodiek, zorg ervoor dat gans het vloeroppervlak goed bevochtigd is
- laat het desinfectiemiddel drogen aan de lucht om de contacttijd te respecteren

Anios OXYFLOOR

- Anios OxyFloor: zakje van 25 g op te lossen in 5 liter KOUD water
- contacttijd = 15 minuten

Toepassen bij protocol B

- los de inhoud van het zakje op in 5 liter KOUD water in de emmer met het rode handvat
- ontsmet volgens gebruikelijke werkrouting en methodiek
- de oplossing niet bewaren

Geef steeds bijzondere aandacht aan high-touch oppervlakken zoals

- deurklink, lichtsakelaar, bediening bed, beloproep patiënt, bedeinde, papegaaistok, nachttafeltje, toetsenbord,...
- meer uitleg over ontsmetten staat in het werkdocument **'Hoe ontsmetten' in het handboek docnr wrkdoc/008**

Na het beëindigen van de schoonmaak

- was de handen grondig met water en zeep
- droog zorgvuldig af en ontsmet met handalcohol
- breng de schoonmaakdoeken in een gesloten plastic zak naar de wasplaats
- ontsmet de tools die je hebt gebruikt

Extra taken bij eindschoonmaak

- zie instructie op de voorzijde van dit document
- doe je beschermkledij in de gele box en sluit het deksel
- breng na de eindontsmetting de isolatietoolbox en de gele box naar de utility

In bijlage vindt u nog

- Werkrouting van een besmette kamer met sanitair
- Handleiding ontsmetten van een COVID-19 kamer/lokaal voor eventuele nieuwe medewerkers

Logistiek

Bijvoorbeeld bedden en scheidingswanden nodig? Of andere noden?

Contactpersoon: Stef Spiessens via info@elzvoorkempen.be

Aanvraagformulier voor gezondheidszorgverleners en bedrijven:

Hier kunnen hulpverleners terecht om de noden door te geven inzake geneesmiddelen, mondkmaskers, intubatiemateriaal, beademingstoestellen en onderdelen, ontsmettingsmiddelen, COVID-detectiesets, handschoenen, beschermende kleding, beschermillen, etc. Het is van belang dat ziekenhuizen en/of hulpverleners het webformulier ZELF invullen:

https://apps.digital.belgium.be/forms/show_/covid/request/latest?lng=nl

Testkits

Praktisch

De testkits die van de overheid worden ontvangen, bevatten geen tongspatels. Ook een scanner voorzien kan erg handig zijn, manuele input vraagt meer tijd (zeker als het over meer dan 145 staalnames betreft!).

Handleidingen, instructies, draaiboek voor afname van testen: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/testen-op-covid-19-in-woonzorgcentra>

Verduidelijking aangepaste procedure aanvraag COVID-19 testmateriaal via het webformulier

Sinds 24 juli 2020 kunnen ouderenzorgvoorzieningen in Vlaanderen via het formulier “aanvraag Covid-19 testkits” in het e-loket van Zorg en Gezondheid zelf testmateriaal aanvragen voor het afnemen van coronatesten via het federale testplatform.

We stellen vast dat steeds meer woonzorgcentra via deze weg testmateriaal aanvragen. Toch blijken er nog enkele onduidelijkheden over de doelstelling van het formulier en de teststrategie. Daarom volgende **verduidelijkingen**:

- via het formulier bestelt u niet enkel een testkit maar ook een analyse bij het labo. Om die reden is de dag van staalafname een verplicht veld. De labo's stemmen hun interne planning af op het verwacht aantal terugkerende stalen. Het federale platform is daarom niet geschikt voor het aanleggen van een strategisch stock aan testkits;
- het kan aangewezen zijn om een beperkte strategische stock testkits aan te leggen in samenspraak met het klinisch labo waarmee u nu samenwerkt om individuele bewoners en personeelsleden te testen in het kader van de gevalsdefinitie van Sciensano. Dit biedt u de kans om in geval van een mogelijke casus alvast de persoon met symptomen te testen en eventueel de nauwe hoogrisico-contacten. Intussen kan de teststrategie dan verder worden uitgebreid waarvoor u beroep doet op het federale platform via het e-loket;

- de wachttijden via het federale platform zijn beperkt. Indien u materiaal bestelt voor 16.00u op een weekday, kunt u de volgende dag al testen. Er is voldoende capaciteit om iedereen snel verder te helpen, zeker ook in geval van regionale clusters. De situatie wordt nauwgezet in het oog gehouden. Bij acute noodgevallen kunt u steeds contact opnemen met Zorg en Gezondheid via covid19testen@vlaanderen.be;
- de teststrategie zelf is ongewijzigd. Vanaf één positieve casus is het aanbevolen om breder te testen binnen een voorziening voor iedereen die een hoog-risicocontact heeft gehad. Er is daarom geen beperking op het aantal keer dat u testmateriaal kunt aanvragen via het e-loket. Er moet wel steeds een concrete aanleiding zijn voor het uitvoeren van de testen. Systematische preventieve screenings van medewerkers en/of bewoners worden volgens de huidige strategie niet toegelaten;
- het federale testplatform en de klinische labo's beschikken elk over een afzonderlijk registratiesysteem en een eigen terugbetalingsmechanisme. Om deze reden mogen testkits van het ene circuit niet worden gebruikt in het andere circuit.

(bron: mailing Agentschap Zorg en Gezondheid planning en kwaliteit ouderenzorg; afdeling Woonzorg en Eerste Lijn dd 5/8/2020)

Na de testresultaten

Stilaan lopen meer en meer testresultaten binnen van de Vlaamse woonzorgcentra. Daaruit blijken heel veel verschillen. In sommige woonzorgcentra zijn er relatief weinig besmettingen; in andere blijkt een meerderheid van bewoners en personeel positief te zijn. Eens de testresultaten bekend zijn, bekijken de woonzorgcentra hoe ze hun zorg moeten reorganiseren. De richtlijnen van de Vlaamse overheid schetsen hiervoor vier verschillende scenario's. Een van de subscenario's is het afzonderen van nog niet-besmette bewoners op een andere locatie. Of dat aangewezen is, hangt af van de specifieke context.

De richtlijnen van de Vlaamse overheid schetsen vier mogelijke scenario's voor de organisatie van de zorg in de woonzorgcentra wanneer besmettingen worden vastgesteld:

1. Besmette bewoners verblijven in isolatie op hun individuele kamer met inachtnaam van een reeks beschermingsmaatregelen voor het personeel. Dit is enkel mogelijk wanneer er nog maar heel weinig besmettingen zijn.
2. Het intern verhuizen en samenbrengen van de besmette bewoners op een aparte afdeling, verdieping of afgesloten leefgroep. De bewoners verblijven er in individuele kamers.
3. Het intern verhuizen en samenbrengen van besmette bewoners in een gemeenschappelijke woon-, leef- en slaapruiimte in het woonzorgcentrum (bv. in de dagverzorgingscentra die nu gesloten zijn).
4. Woonzorgcentra gaan onderling of met andere zorgvoorzieningen samenwerken om besmette en niet besmette bewoners van elkaar af te zonderen, eventueel op een aparte al dan niet nieuw in te richten locatie.

Het laatste scenario kan betekenen dat in zeer uitzonderlijke gevallen niet besmette bewoners ook buiten het woonzorgcentrum worden samengebracht. Wanneer in een bepaalde regio één of meerdere woonzorgcentra vaststellen dat de (grote) meerderheid van hun bewoners COVID-positief is, kan het - vanuit het gezondheids- en veiligheids perspectief voor de niet besmette bewoners - meer opportuun zijn om hen tijdelijk niet meer in het woonzorgcentrum te laten verblijven (bron: Zorgnet-Icuro)

Webinair: cohorteren in WZC:

https://zoom.us/rec/play/u5Ekdrug_Tk3HYbGsQSDU6MtW428KK2s1CNK-aBfmEzhUHQOIT1b-NBa-NRd3pTsN-Ci9Jlr0s22_kf?continueMode=true& x zm rtaid=oNJ1hcRdSBWnDnqSCN3WSQ.1588933362785.a069d2c0e0bd7f579f5c680f4754db1f& x zm rhtaid=466

FAQ Artsen Zonder Grenzen: testing en cohortering:

https://mcusercontent.com/9598a19d363eed04115907ba3/files/0c165000-7d7e-4245-8244-4b208d37ef4e/20200428_MSFAQ_Webinar_Testing_en_Cohortering.pdf

Personeel

Heeft u extra handen nodig?

De 'open' platformen die recent werden opgericht en waar iedereen in kan zoeken zijn:

- help de helpers <https://www.helpdehelpers.be/>
- helper.be <https://www.helper.be/nl/corona/>
Via ons partner platform, <https://partner.helper.be/> kan je je ziekenhuis of rusthuis gewoon aanmelden en ook zelf op zoek gaan naar hulp voor jullie organisatie of voor jullie medewerkers.
- hulpvoorhelden.be

Sommige zijn voor zorgverleners, anderen voor vrijwilligers...

Neem zeker contact op met Stef Spiessens via info@elzvoorkempen.be. Mogelijkheden binnen de regio worden bij hem gebundeld.

Sedert de eerste uitbraak van Covid-19 moeten vragen tot ondersteuning via de provinciale coördinatie verlopen. Deze provinciale coördinatie heeft een oplijsting o.a. van personen die zich vrijwillig aangemeld hebben om mee in te springen. Dit gaat dus ruimer dan bvb enkel verpleegkundige organisaties of diensten gezinszorg.

Het is de bedoeling dat deze geïntegreerd provinciaal coördinator cohortzorg een eerste afstemming doet met het WZC dat bijstand vraagt voor cohortzorg en dat in regel doet via 0800 11833. Daarna geeft hij de vraag door aan de lokale coördinator van Thuisverpleging en of gezinszorg die de concrete afspraken maakt met het WZC. Voor Antwerpen wordt dit opgenomen door I-mens, Rudy Cornelis.

Er is een mogelijkheid tot extra ondersteuning <https://www.zorg-en-gezondheid.be/managementondersteuning-voor-voorzieningen-in-nood-door-corona>

Opleiding personeel

Op initiatief van BEFEZO, na een bevraging bij 500 zorgkundigen, ontwikkelde de bacheloropleiding Verpleegkunde Howest een praktijkcursus 'Hoe veilig omgaan met COVID-19-patiënten'.

Deze cursus wenst een antwoord te bieden aan de vele vragen die zorgkundigen, mantelzorgers en andere zorgverleners in woonzorgcentra, thuiszorg, zorg voor personen met een handicap en andere zorgsectoren hebben.

Hoe ga je een kamer van een besmette patiënt binnen?

Hoe gebruik je een mondmasker veilig?

Hoe gebruik je handschoenen en verwijder je ze op een juiste manier?

Hoe vaak en hoe ontsmet je je handen?

Hoe gebruik je een beschermingsschort?

Hoe gebruik je een veiligheidsbril?

Tientallen praktische tips zijn nu gebundeld in een handige online e-course.

Daarnaast biedt de cursus ook een antwoord op een aantal andere praktische vragen bij verpleegkundige handelingen die zorgkundige mogen stellen:

- Hoe neem je evidence based de polsslag, saturatie, AH, of bloeddruk van een COVID-19-patiënt?
- Hoe reinig en ontsmet ik op een correcte manier verzorgingsmateriaal?
- Hoe breng je een zuurstofbril aan rekening houdende met de drukpunten?
- Welke zijn de specifieke alarmsignalen die een zorgkundige dient te observeren?
- Hoe weet je wanneer je hulp moet invoeren?
- Wat zijn de officiële instructies en maatregelen?

Via onderstaande linken vind je twee ontwikkelde e-learnings die bezoekers in minder dan een kwartier hebben doorgenomen op GSM, tablet of PC:

- Alle hygiënische preventiemaatregelen gebundeld rond COVID-19 voor de thuiszorg, ouderenzorg en zorg voor personen met een handicap.

<https://www.howest.be/covid19hygiene/#/>

- Overzicht van de symptomen en de aandachtspunten

<https://www.howest.be/covid19symptomen/#/>

Deze pagina's worden up-to-date gehouden indien richtlijnen van het agentschap Zorg en Gezondheid zouden wijzigen.

“Geef het virus geen kans. Volg de tips nauwgezet - bescherm jezelf en je collega's!”

Contactpersoon HOWEST:

Veerle Coupez

Onderzoekscoördinator en lector ouderenzorg

Bachelor Verpleegkunde

0486 35 53 83 (tijdens de kantooruren)

veerle.coupez@howest.be

<https://www.howest.be/nl/covid19> --> Howest

instructiefilmpje spuitpompen: <https://pha.be/ik-ben-hulpverlener/hulpverlener-medicatiepomp-van-pha/>

Psychologische ondersteuning personeel

- Betrokken medewerkers kunnen contact opnemen met CGG Vagga in Zoersel via 03/256 91 20 en vragen naar Nick Thijs of Kirsten Van Akker. Beschikbaar tussen 8u30-18u (tot 17u op vrijdag). De medewerker dient aan te geven dat hij/zij zorgmedewerker is. Er worden enkele persoonlijke gegevens gevraagd en een telefonisch consult wordt ingepland.

Indien u problemen ondervindt met deze werking neem dan contact op met Dirk Meeus, afdelingshoofd CGG Vagga. Dirk Meeus, adjunct volwassenen (dirk.meeus@vagga.be) Ook vind je meer informatie op <https://www.dezorgsamen.be/>

- Kruispunt Voorkempen kan gecontacteerd worden via 03/328 20 64 voor gratis eerste hulp bij psychische en sociale problemen (momenteel telefonisch of online contact).
- Rode Kruis biedt online cursus aan “omgaan met stress en angst tijdens deze crisis”. In bijlage vind je al hun stramien “dagelijkse debriefing” en sjabloon “zelfzorgplan”. Zeer bruikbaar materiaal, ook voor leidinggevende of psychosociale dienst van een organisatie. De scope ligt op het feit dat verbondenheid, hoop, veiligheid, rust en zelfredzaamheid samen veerkracht uitmaken. Belangrijk daarop in te zetten in deze acute crisisfase, zeker ook vanuit preventief oogpunt (eventueel is er later voor sommige mensen meer nodig).

<https://www.rodekruis.be/nieuws-kalender/nieuws/e-learning-omgaan-met-stress-en-angst>

Omgaan met stress en angst tijdens deze crisis: online cursus

Psychosociale zorg en ondersteuning voor onze zorgverleners is in deze unieke omstandigheden erg belangrijk. Onze zorgverleners worden deze dagen geconfronteerd met veel stress en soms angst. Vanuit onze ervaring van het bieden van psychosociale hulp bij rampen, hebben we samen met de FOD Volksgezondheid en de Vlaamse overheid, een online snelcursus ontwikkeld om hulpverleners te helpen met deze uitdaging.

Ben jij de hulpverlener die deze psychosociale coaching van zorgverleners opneemt? In onze online cursus leer je:

- o Hoe je tijdens de coronacrisis deze extra psychosociale taak kan opnemen.
- o Hoe je een hulpverlenend gesprek kan voeren

Het doorlopen van de cursus duurt ongeveer 2 uur en verwacht van de cursist een basiskennis psychosociaal welzijn.

- In bijlage ook het initiatief “Wereldwijde empathie voor medici” - WWW.WEM.ICU (heeft onlangs nog de krant gehaald - mede-initiatief huisarts Luc Peetermans uit Mol).

Via haar hebben we ook de volgende links naar online initiatieven die collega’s met expertise in verbindende communicatie aanbieden (zodat zorgverleners ook eigen keuze kunnen maken):

- o Voor psychosociale ondersteuning:
www.facebook.com/VerbindingVlaanderen/
www.verbindingvlaanderen.org
- o Een overzicht van trainers kan je terugvinden op
<https://www.geweldlozecomunicatie.org/trainers>
- o enkele aanbevolen webinars:
<https://www.communicatiezin.nl/>
www.aiopener.nl
gratis: www.facebook.com/aiopener.geweldlozecomunicatie/

- Nog ander, onderbouwd online aanbod “Blijf mentaal gezond in Coronatijden” dat ontwikkeld is door prof. Elke Van Hoof en gebaseerd is op inzichten met betrekking tot “Omgaan met

traumatische gebeurtenissen” vind je terug op www.iedereenOK.be. Mensen kunnen dit alleen doorlopen (lijkt ook een piste om dit met ondersteuning te doen).

- In bijlage kan u de nota vinden “Acute en chronische stress opvangen bij hulpverleners” als kader, inspiratie dat PC Bethanië gebruikt voor het opzetten van ondersteuning van hun hulpverleners.
- Psychosociale ondersteuning voor zorgverleners is in deze periode erg belangrijk. Als je in de zorgsector werkt, geef je vandaag alles wat je hebt, met hart en ziel. Onzekerheid, stress, angst of onrust zijn heel normaal in deze ongewone situatie. Om er te kunnen blijven staan, is goed voor jezelf zorgen essentieel. Heb je nood aan een luisterend oor, wil je graag je verhaal kwijt, je ervaringen delen en samen bekijken wat jou kan helpen om veerkrachtig te blijven? Aarzel niet om ons te contacteren via 0476/ 96 12 33. We zijn elke weekdag bereikbaar tussen 10u en 16u. Een videogesprek, chatgesprek of mailen is ook mogelijk. De arbeidscoaches van De Keerkring (PC Bethanië) staan graag klaar voor jou!

Psychosociale ondersteuningⁱ

De COVID-19 pandemie heeft niet enkel een somatische impact. Ook het mentaal welzijn van patiënten, bewoners en zorgpersoneel is de voorbije maanden op de proef gesteld. Het welzijn van bewoners en werknemers kreeg in het 10 punten-plan voor residentiële voorzieningen (8 april 2020) en het actieplan Zorgen voor Morgen van Vlaams minister van Welzijn, Gezin, Volksgezondheid en Armoedebestrijding Wouter Beke een belangrijke plaats. De werkgroep psychosociaal welzijn van de Vlaamse taskforce COVID-19 coördineert het actieplan waarin alle initiatieven zijn gebundeld. Hieronder vindt u nogmaals een overzicht van deze initiatieven naar respectievelijk bewoners, hun naasten en medewerkers.

Acties ten aanzien van bewoners

- 1) - om het contact tussen bewoners en hun directe sociale omgeving tijdens de algemene lockdown te ondersteunen, werden heel wat goede praktijken ontwikkeld. Op de website van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zijn deze terug te vinden <https://departementwvg.be/taskforce/goede-voorbeelden>
- 2) - voor wie nood heeft aan een extra luisterend oor verspreidde de overheid een banner met daarin de contactgegevens van Tele-Onthaal, de Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW) en de ziekenfondsen https://www.departementwvg.be/sites/default/files/media/ad_luisterendoor.pdf
- 3) - de terugbetaling van sessies bij de eerstelijnspsychologen zijn tijdens de crisis tijdelijk (tot eind december) uitgebreid naar de minderjarigen en de leeftijdsgroep ouderen (+65). Ter preventie van de ontwikkeling van een meer ernstig psychisch probleem kan iedereen na doorverwijzing door een arts een eerstelijnspsycholoog raadplegen voor een kortdurende interventie. Vier sessies worden terugbetaald (éénmalig verlengbaar tot 8 sessies). Zowel de huisarts, de bedrijfsarts als de coördinerend-raadgevend arts kunnen doorverwijzen (<http://www.psy107.be/index.php/nl/conventie-klin-psy-orth>) De beschikbare geconventioneerde klinisch psychologen en orthopedagogen die deze consultatiezorg aanbieden, zijn terug te vinden via <http://bit.ly/eenelpzoeken> . Omwille van de coronacrisis is

ook videoconsultatie mogelijk, deze beeldbel-mogelijkheid wordt eind september geëvalueerd en mogelijk verlengd. In woonzorgcentra die met hun netwerk GGZ een overeenkomst sluiten, kan de geconventioneerde psycholoog ook in het woonzorgcentrum consulteren. De contactinformatie van de netwerken GGZ is terug te vinden via <http://www.psy107.be/index.php/nl/contact>

- 4) - rond de heropstart van de dagstructuur en -activiteiten werd een inspiratienota ontwikkeld die terug te vinden is op <https://www.departementwvg.be/taskforce/ondersteuning-psychosociaalwelzijn>

Acties ten aanzien van de directe sociale omgeving van de bewoners (familie, vrienden, mantelzorgers, ...)

- 1) proactieve contactname bij het overlijden van bewoners in een residentiële voorziening. Naasten van mensen die overleden in een residentiële voorziening moeten vandaag op een heel andere manier afscheid nemen van hun geliefde. Dit maakt dat de verwerking moeilijker kan verlopen. Belangrijk hierbij is dat de familie van de bewoner op de hoogte gebracht wordt dat ze er niet alleen voor staan en dat er mogelijkheden zijn om een psychosociale ondersteuning te krijgen. De flyer met het aanbod luisterend oor en professionele hulpverlening wordt best standaard aan de directe omgeving meegegeven. Wanneer het personeel van de voorziening contact heeft met de familie van de bewoner, wordt best de vraag gesteld of de contactgegevens van de persoon mogen doorgegeven worden aan de diensten van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) zodat een hulpverlener van het CAW terug contact kan opnemen met de familie voor een gesprek. Wanneer het personeel van een residentiële voorziening de toestemming krijgt om de contactgegevens door te geven voor een proactief hulpaanbod vanuit de CAW noteren ze de voormelde gegevens (naam en voornaam, leeftijd, telefoonnummer (voor contactname), adres) en sturen die door naar de coördinator nazorg, mevr. Charlotte Plancq via mail: charlotte.plancq@coordinatornazorg.be. De coördinator geeft de gegevens door aan de gepaste dienst binnen de CAW.
- 2) rond het voeren van slechtnieuwsgesprekken in coronatijden stelden de Centra Algemeen Welzijnswerk een ondersteuningsbrochure ter beschikking die is terug te vinden via deze link <https://www.departementwvg.be/taskforce/ondersteuning-psychosociaal-welzijn>
- 3) ferm lanceerde de voorbije maanden met Planttroost een maatschappelijke actie rond rouwverwer-king. Op de website <https://www.samenferm.be/netwerk/planttroost> vind je tips rond troost bieden in deze periode. Op de site komen experts en inspirerende getuigenissen aan het woord en vind je alle informatie rond het inrichten van een troostplek op de openbare ruimte in je voorziening.
- 4) de vrijwillige inzet van mantelzorgers is van onschatbare waarde. In de zorg voor ouderen nemen heel wat 65-plussers taken als mantelzorger op. Om hen te ondersteunen om veilig de draad terug op te nemen in onze samenleving werd een charter ontwikkeld <https://www.zorg-en-gezondheid.be/corona-ouderencharter-een-leidraad-voor-ouderen-organisaties-die-met-ouderen-werken>

Acties ten aanzien van personeel van zorg- en welzijnsvoorzieningen

- 1) het onlineplatform www.dezorgsamen.be biedt iedereen die werkt in zorg en welzijn tips om goed voor zichzelf te zorgen, veerkracht bij te tanken en elkaar te ondersteunen. Ook voor alle informatie over directe psychologische hulp kan je hier terecht. Op dit platform kunnen zorg- en hulpverleners, maar ook mantelzorgers aan de hand van een korte zelftest nagaan of ze emotioneel uitgeput geraken of overbelast zijn. Via tips en webinars leer je hoe je jouw mentale veerkracht en die van je collega's op peil kan houden.
- 2) rond de afwegingen bij het herstellen van een normale work-life balans voor het personeel in woonzorgcentra maakten de collega's van de VVSG volgend filmpje <https://www.youtube.com/watch?v=2vw5itlVvQk&feature=youtu.be>
- 3) het Centrum voor Crisispsychologie van Defensie maakte in samenwerking met de FOD Volksgezondheid een webinar in verschillende modules als ondersteuning voor het personeel van alle zorginstellingen (medewerkers, HR, diensthoofden, management, psychosociale hulpverleners, etc). Het webinar gaat dieper in op de psychosociale belasting van zorgpersoneel en staat stil bij primaire- en secundaire preventiestrategieën <https://www.health.belgium.be/nl/news/Webinar-Psychosociale-interventies>

Een mobiel team kan ingeschakeld worden ifv de noden van uw medewerkers. Geef hiervoor een seintje via info@elzvoorkempen.be

Medisch

Ziekteverloop

Het verloop van de ziekte bij dit virus kenmerkt zich door een 5 à 6-tal dagen met gewone symptomen (hoesten, keelpijn, loopneus), vaak met koorts. Dit wordt meestal gevolgd door een opflakking (een aantal betere dagen). Vanaf dag 7 voelen patiënten zich dan plots terug slechter en worden de paramaters slecht tot zeer slecht.

Het is belangrijk om elke patiënt als besmet te behandelen. Trachten te cohorteren voor zover dit mogelijk is (infrastructuur).

Het bepalen van een DNR beleid onder corona is zeer belangrijk; dit kan afwijken van het DNR beleid zonder corona bij bepaalde omstandigheden.

Patiënten die in aanmerking komen, kunnen opgevangen worden via de spoedafdeling van het AZ. De richtlijnen van Domus Medica worden hiervoor gevolgd (zie volgende tabel).

Hierbij enkele linken voor eventuele bijkomende opleiding.

1. Vanuit DM: <https://www.domusmedica.be/actueel/coronavirus-covid-19/draaiboeken-triagecentra#schakelzorg> (filmpjes)
2. Vanuit AZ Sint-Jozef Malle wordt een vormingssessie met dr. Clara Ceysens en dr. Lies Van Ransbeeck verspreid. U kunt de vormingssessie herbekijken via de (verborgen) link naar de video: <https://youtu.be/nnEVtclM3I>
3. Domus Medica wil ook nog meegeven dat de opleiding van artsen zonder grenzen rond gebruik persoonlijke beschermingsmaterialen in WZC nog online kan bekeken worden https://zoom.us/rec/play/vJ0tJL2vpz03S4GUswSDUKAsW9W8K_qs03BNqfELnhmyBXMEZFWvYeZGauHSCHCrVpuNX2MU6gslOssB?continueMode=true&xzm_rtaid=Ji5U3A8T3GqWaDWKSM51w.1587110897282.7eb109cd3a5ba9054c50b181f09b5c8e&xzm_rhtaid=368
4. Online cursus om veilig om te gaan met coronapatiënten: <https://www.vlaamse-ouderenraad.be/actualiteit/welzijn-zorg/snelle-online-cursus-om-veilig-om-te-gaan-met-coronapatiënten>

CRITERIA VOOR DOORVERWIJZING VAN HUISARTSTRIAGEPUNT NAAR SPOED BIJ EEN PATIËNT DIE ZICH AANMELDT MET HET VERMOEDEN VAN COVID-19

VOLWASSENEN: verwijzen naar spoed bij

- Secundaire deterioratie (toenemende kortademigheid en algemeen ziekzijn gemiddeld 7 dagen na ontstaan van symptomen)
- OF - Klinische tekenen van dyspnee (geen volzinnen spreken, tirage, gebruik van secundaire ademhalingsspieren,...)
- OF - Verhoogde ademhalingsfrequentie (> 25/min)
- OF - Gedaalde O₂ saturatie (< 92%, hoewel afkapwaarde voor COVID-19 nog niet gekend is)
- OF - Twee van onderstaande criteria zijn aanwezig:
  - Lage bloeddruk (systolische BD < 90 mmHg)
  - Verwardheid
  - Aanwezigheid van co-morbiditeit: diabetes, hartlijden, longlijden, verminderde immunocompetentie
- OF - indien de huisarts op basis van zijn/haar klinisch oordeel een opname noodzakelijk acht

Aandachtspunten:

- zwangeren lopen geen hoger risico dan niet-zwangeren
- een normale auscultatie sluit longaantasting niet uit
- afwezigheid van koorts sluit ernstig ziekteverloop niet uit
- leeftijd is geen bijkomend criterium

KINDEREN: verwijzen naar spoed

- ≤ 3 maand : bij koorts (38° of hoger) altijd doorsturen
- > 3 maand : bij koorts (38° of hoger) én 1 van volgende criteria:
  - o *Abnormale activiteit*: reageert niet normaal op sociale prikkels, wordt alleen alert na stimulering, minder actief, niet lachen, ziektebeloop anders dan eerdere ziekte-episoden;
  - o *Abnormale ademhaling*: neusvleugelen, kreunen, verhoogde ademhalingsfrequentie;
    - < 1j: > 50-60/min
    - Peuters-kleuters: > 40/min
    - Lagere school: > 30/min
  - o *Abnormale circulatie* en hydratiestatus: verhoogde hartfrequentie, verminderde vochtinname bij zuigelingen, verminderde urineproductie, klinische tekenen van deshydratie;
  - o *Niet-pluis gevoel* van de huisarts;
  - o Laagdrempelig doorsturen bij kinderen met ernstig onderliggende lijden (bv. immunosuppressie, ernstig chronisch longlijden)

Indien CRP op het point-of-care kan bepaald worden bij volwassenen :

- o laag CRP is geruststellend (afkapwaarde is momenteel niet gekend)
- o indien gestegen CRP maar de patiënt beantwoordt niet aan opname criteria (zie hoger) : start antibiotica (<https://www.bcfi.be/nl/chapters/12?frag=8000382>)

Naar aanleiding van enkele problemen met juridische weerslag in Luik, formuleerde Thierry Vansweevelt het advies om:

Zowel in de pretriage als in de triage als in het DNR-beleid, leeftijd niet als argument te gebruiken (= discriminatie). Er is wel plaats voor co-morbiditeit en fragiliteit bijvoorbeeld.

Blijf hier voorzichtig en zorgvuldig handelen.

Medische informatie voor CRA's en HA zie bijlage "COVID bondig vade-mecum voor WZC-CRA's; dr. Laporta".

Andere nuttige bijlagen:

- Opname- en DNR beleid COVID 19 + ethische principes
- Samenwerking AZ Sint-Jozef-WZC
- Ontslagprocedure naar WZC

Nog enkele tips :

1. Igv infuus: toch restrictief want ze geraken snel overvuld
2. Paracetamol bij spierpijn
3. Altijd LMWH in +/- hoge preventieve dosis !! als ze geen andere antistolling krijgen (deze infectie blijkt zeer trombogene te zijn) dwz. ofwel Clexane minstens 40 mg/d ofwel Fraxi minstens 0.3 cc /d
4. O2: streven naar SaO2 van minimum 90-92 %; zo SaO2 <92 ondanks 4 liter of meer: slecht teken ...
5. Je weet dat de gevoeligheid van de COVID-test slechts 70% bedraagt, dwz. 30% vals negatieven
6. Bij twijfel/verdenking van COVID, ondanks neg. COVID, en haalbaar voor P (én je wil het echt wel weten): beter CT thorax à blanc (GEEN contrast dus)

Weet dat het ziekenhuis nog capaciteit heeft om patiënten op te nemen, als de HA vindt dat dit een meerwaarde betekent, zelfs zonder Intensieve Zorg! Voorafgaand (overleg omtrent) DNR beleid is hier wel noodzakelijk !

Altijd wel graag voorafgaand contact:

- In de week en overdag met dienst geriatrie 03 380 21 21/03 380 23 10

- Tijdens het weekend of tussen 18 en 8u met de dienst spoed of internist van wacht. Het is belangrijk om de patiënt te bespreken/briefen, met name ook qua DNR beleid.

Ook bij vragen omtrent concreet medisch beleid, zelfs zonder transfer, kan men het ziekenhuis contacteren (zelfde regeling als voor opname).

Medisch materiaal

Belang om parameters (saturatie, temperatuur, ...) goed te meten.

Materiaal is schaars. Gebruik het materiaal voor de besmette zone (dus geen bewoner gebonden thermometer).

Houdt besmet en niet besmet goed gescheiden. Afspraken omtrent desinfectie en reiniging van hulpmiddelen dienen opgesteld te worden per afdeling ten tijde van corona.

- Saturatiemeters
- Bloeddrukmeters
- Infuuspompen

Zuurstof: maatregelen zuurstof: zie bijlage. Momenteel niet van kracht. dit moment geen leverproblemen of tekorten waar de ELZ apothekers zicht op hebben. Alles verloopt zoals voor het

'corona-tijdperk'. De leidraad in bijlage is dus op dit moment niet van toepassing. Als de situatie snel veranderd, kan dit heel snel terug in voege gaan.

- Spuitpompen

Wees je ervan bewust dat bepaalde medicatie, materialen veel meer gebruikt gaan worden en anticipeer hier nu al op.

Geef eventuele noden in functie van spuitpompen, infuuspompen,... en andere via info@elzvoorkempen.be.

Medicatie

Midazolam ampullen (info voor artsen en apothekers) Bron: APB 15-04-2020 (Algemene Pharmaceutische Bond)

Omdat ze ingezet worden bij COVID-19 patiënten in het ziekenhuis, is de vraag naar midazolam amp. recent gestegen en de beschikbaarheid is beperkt. Sommige referenties zijn nog beschikbaar via de groothandelaar-verdelers en nieuwe leveringen zijn voorzien “in de tweede helft van april”. Voor zeer dringende gevallen zijn er ook midazolam ampullen beschikbaar in de strategische stock van de overheid. Bestellen kan via coronashortages@fagg-afmps.be met ‘medical urgency’ als onderwerp. **Opgelet:** dit e-mailadres mag enkel gebruikt worden om geneesmiddelen te bestellen die gelinkt zijn aan de COVID-19 crisis. *Voor 'reguliere' onbeschikbaarheden bij de groothandelaar-verdelers, kan je altijd terecht bij de firma, met leveringsplicht binnen de 3 werkdagen, voor zover er geen totale stock out is bij de firma.*

Het FAGG vraagt om de ampullen van 50 mg/10 ml voor te behouden voor de ziekenhuizen en die van 15 mg/3 ml en 5 mg/5 ml te gebruiken voor het ambulante milieu.

Recentste info van 30/7/2020

Wat medicatie betreft is er een leveringsprobleem rond midazolam (Het originele product Dormicum is sowieso uit handel, enkel als generiek te verkrijgen). De referenties die op dit moment leverbaar zijn via groothandels in een openbare apotheek zijn:

- midazolam Mylan 1 mg/ml 10 amp. van 10 ml
- midazolam Mylan 5 mg/ml 10 amp. van 10 ml

Dezelfde info zoals hierboven is dus nog steeds van kracht

Er is een lijst van geneesmiddelen, waarvan de groothandels geen grote voorraden mogen uitleveren aan apotheken, om te voorkomen dat er een stock wordt aangelegd en zo een tekort op een andere plaats meer waarschijnlijk wordt. Deze beslissing (van 25/03/2020) is zopas verlengd tot en met 28/08/2020

Samenwerking AZ Sint-Jozef Malle

Dit draaiboek wil ondersteuning geven op enkele belangrijke vlakken. Het belangrijkste is de infectiepreventie en -beheersing.

Als extra ondersteuning zullen WZC-directies een link ontvangen voor een wekelijkse skypemeeting met het coronateam van het AZ.

Andere vragen worden steeds in overweging genomen, rekening houdend met de voorhanden zijnde middelen en in aanvulling op de door de overheid aangeboden hulp.

Contactpersoon: sophie.sambre@emmaus.be

Ondersteuning Coda – palliatieve zorg

Aanbod: ondersteuning van eerste lijn, residentiële settings (WZC, personen met een beperking, thuisverpleging,...) in de Coronatijden.

Zie bijlage: “Coda en NPZN – aanbod ondersteuning WZC”

Menswaardig afscheid

Voorstel voor organisatie bij COVID-positieve palliatieve bewoners:

- Bij een bewoner met symptomen wordt aan CRA gevraagd een test af te nemen. Kamerisolatie volgt.
- De CRA in overleg met de andere leden van het outbreakteam bepaalt wanneer een positieve bewoner naar de cohorte-unit overgeplaatst wordt of niet.
- De sociale dienst neemt contact op met de contactpersoon van de bewoner.
- De palliatieve referentiepersoon en zo nodig andere leden van het palliatief supportteam worden geïnformeerd.
- Het outbreakteam bespreekt per palliatieve bewoner de mogelijkheid tot bezoek in functie van het al dan niet aanwezige beschermingsmateriaal.
- Het bezoek tot de cohorte-unit wordt keer op keer, casus op casus geëvalueerd in functie van de context door het outbreakteam.
- Bezoek kan beperkt worden tot 1 of 2 betrokken volwassen naasten. Uitzonderlijk en afhankelijk van de familiale context kan een uitzondering worden gemaakt.
- Bezoektijd is beperkt tot vijftien minuten en gebeurt normaal onder begeleiding van een teamlid van de unit. Wanneer de omstandigheden dit toelaten kan een bezoek ook langer.
- De bezoekers dragen verplicht beschermende kledij (isolatieschort – chirurgisch mondkapje en bril - handschoenen).
- Het teamlid kijkt er mee op toe dat er zo weinig contact wordt gemaakt met de bewoner en dat de naasten zo weinig mogelijk aanraken.
- Bij het afronden van het bezoek worden de naasten begeleid in het correct verwijderen van het beschermingsmateriaal en desinfecteren ze hun handen.
- We zorgen ervoor dat ze de gelegenheid hebben om hun gevoelens te verwerken.
- Als optie zorgen we voor eventueel videocontact indien naasten hiervoor zouden opteren i.p.v. effectief bezoek aan de unit zelf.

Richtlijn Sciensano:

Begroeting door de familie

- Nabestaanden wordt aanbevolen het lichaam niet aan te raken. Desnoods kan handcontact met de overledene aan met kleding en/of laken bedekte lichaamsdelen op voorwaarde dat de handen erna goed gewassen worden en/of ontsmet met een alcohol. Geenszins mag het gelaat worden aangeraakt.
- Het dragen van een masker is niet nodig.
- Religieuze handelingen door de nabestaanden zijn enkel mogelijk zonder aanraking van het lichaam. Ritueel wassen is dus niet toegelaten.

Communicatie

Hieronder voorbeelden vanuit Emmaus Woonzorg mbt communicatie:

Voorbeeldbrief intern:

Beste Collega's,

Naar aanleiding van de recente evolutie in Vlaanderen raden we aan dat vanaf maandag 6 april 2020 alle medewerkers die rechtstreeks contact hebben met de bewoners dagelijks de chirurgische mondkmaskers gebruiken.

In vele woonzorgcentra wordt vastgesteld dat zowel bewoners als medewerkers positief testen zonder ook maar enig symptoom te vertonen.

De nodige instructies voor het correct gebruik van de chirurgische mondkmaskers zal verspreid worden.

Medewerkers in ondersteunende diensten die geen contact hebben met bewoners en de social distancing kunnen garanderen blijven de handgemaakte maskers met filters verder gebruiken.

Momenteel zijn in alle woonzorghuizen van Emmaüs Woonzorg de Ffp2 mondmakers in voorraad. Deze worden voorbehouden voor bewoners die positief testen en intensieve zorg nodig hebben met bv. zuurstoftherapie, aspiratie, ...

We vragen om ook intern duidelijke afspraken na te leven m.b.t. communicatie. Familieleden, pers, etc. zullen telefonisch veel vragen stellen, vaak aan de eerste medewerker die te telefoon beantwoordt.

- Niemand geeft info over hoeveel bewoners mogelijke symptomen zouden vertonen, noch over aantal COVID -19 besmettingen zelf (mochten die er zijn)
- Niemand geeft info over aantal collega's, medewerkers die ziek zouden zijn, al dan niet omwille van mogelijke symptomen
- Idem m.b.t. overlijdens
- Er kan door de medewerker aan de familie van de desbetreffende bewoner via telefoon een communicatie gedaan worden ENKEL over het **dagdagelijkse leven en de dagdagelijkse zorgen**. Indien er een (vermoeden) besmetting wordt vastgesteld, zal de lokale directeur of teamverantwoordelijke contact opnemen met de familie.

We vragen om de communicatie dus via de lokale directeur of teamverantwoordelijken te laten verlopen.

We willen jullie ook ontzettend veel danken voor de blijvende inspanningen van elkeen nu al meer dan drie weken lang!

Namens het directieteam

Voorbeeld van een communicatieplan

Communicatie Bij Outbreak

De Coronacrisis heeft ons allen in de ban. Iedereen probeert zich zo goed mogelijk voor te bereiden op wat komen gaat. Woonzorg Emmaüs probeert de scenario's in kaart te brengen wat er gebeurt wanneer een personeelslid positief test, of wanneer een besmetting wordt vastgesteld bij één of meerdere bewoners.

1. OUTBREAKTEAM

- Outbreakteam:
  - o CRA of vervangende huisarts
  - o lokale directeur (LD)
  - o teamverantwoordelijke (TV) of kwaliteitscoördinator (KC)
  - o verpleegkundige met ervaring

- Bij outbreak: wie op de hoogte brengen → Flow
  - o outbreakteam
    - CRA brengt andere huisartsen op de hoogte
    - Lokale directeur brengt regionale directeur (indien van toepassing) op de hoogte
    - (regionaal) Directeur brengt RVB op de hoogte
    - Lokale directeur brengt arbeidsgeneesheer op de hoogte
    - Lokale directeur brengt preventieadviseur op de hoogte
  - o Agentschap zorg en gezondheid :
    - ouderenzorg@vlaanderen.be
    - weekdagen 02 553 35 79
  - o infectieziektebestrijding@vlaanderen.be
    - Tijdens de kantooruren:
      - Antwerpen: 03 224 62 06
      - Vlaams-Brabant: 016-66 63 53
    - Buiten de kantooruren: 02 512 93 89
  - o Getroffen woning : Bewoners en Medewerkers op de hoogte brengen : lokale directeur/ teamverantwoordelijke → boodschap zie 2.3
  - o Gemeente: burgemeester – vragen naar noodplanambtenaar
  - o Pers – brede publiek → boodschap zie 2.3

2. COMMUNICATIE

2.1. Flow – kleine variaties mogelijk

Doelgroep	Wie ? back up	Communicatiemiddel
Outbreakteam	LD/TV/KC	Mail – whats app
CRA	LD/TV/KC	GSM :
Algemeen directeur	LD	GSM :
Agentschap Zorg en gezondheid	LD / directeur	ouderenzorg@vlaanderen.be weekdagen 02 553 35 79
infectieziektebestrijding Raad van Bestuur	CRA/LD bestuur	infectieziektebestrijding@vlaanderen.be
Medewerkers	LD/TV /KC	Mondeling toelichten op de woning – opbellen indien thuis
Preventieadviseur	LD/TV /KC	
Arbeidsgeneesheer	LD/TV /LC	(coördineert ook voor SJW)
Betrokken bewoners	LD/TV/LC	Persoonlijk mondeling toelichten
Betrokken familie	LD/TV	Telefonisch contacteren Nummers in CS
Andere bewoners	LD/TV	Persoonlijk mondeling toelichten
Pers	..	Persbericht opmaken via mail verzenden (xx heeft mailinglist)

Brede publiek	xx	Facebookpagina / website
---------------	----	--------------------------

2.2. Beoordeel de communicatiekanalen op hun snelheid en effectiviteit

- GSM-nummers
- Whatsapp-groepen (het kan bv. nuttig zijn een whatsapp groep van medewerkers aan te maken, met strikte afspraken over het gebruik ervan)
- Mail
- Interne Facebookgroep (ook een interne Facebookgroep kan toelaten
- Snel met medewerkers te communiceren)
- Interne nieuwsbrief
- Externe nieuwsbrief
- Website
- Facebookpagina voorziening
- Persbericht (verzamel hiervoor zeker tijdig de nodige
- Mailadressen van (lokale) pers
- Andere....

2.3. Inhoud van de communicaties

Elke communicatie (mondeling, geschreven) dient vier elementen te bevatten. Dat geldt voor alle doelgroepen. Check bij elke communicatie of die vier elementen aanwezig zijn.

Je kan ze samenvatten als volgt:

WE KNOW, WE DO, WE CARE, WE'LL BE BACK

Wat zijn de (gevalideerde) feiten?

(We know)

Welke maatregelen nemen we?

(We do)

Element van empathie; betrokkenheid tonen naar de doelgroep van je communicatie

(We care)

Wanneer geven we opnieuw informatie?

(We'll be back)

2.4. Algemene vuistregels en tips bij communicatie

- Transparantie verdient aanbeveling. Liever te vroeg en open communiceren dan wachten tot de pers je inhaalt.
- Communiceer helder en to the point; gebruik korte zinnen en geen vakjargon
- Zorg voor een aangepaste boodschap voor elke doelgroep
- Maak met de medewerkers afspraken over hoe ze zelf mogen communiceren (bv. bij een uitbraak op hun eigen Facebook – maar nooit namen van bewoners vermelden op sociale media!)
- Vermeld bij alle communicaties bij wie en via welk medium men terecht kan voor meer informatie

- Bereid je voor op de installatie van een telefoonpermanentie
- (Om bv. bij een outbreak vragen te beantwoorden) en zorg voor heldere instructies;
- Monitor welke vragen er leven: bij medewerkers, extern (via sociale media)
- Check welke perceptie er is over de crisis in jouw voorziening, bij de bewoners en je medewerkers.
- Goede communicatie begint met luisteren
- Wees je ervan bewust dat de info via sociale media snel kan circuleren
- Communiceer eerst naar de nauwst betrokkenen!
- Communiceer menselijk en met empathie
- Eénmaal communiceren volstaat meestal niet;
- Vergeet niet bij een crisis een kort bericht op je website en Facebookpagina te zetten: wanneer mensen ergens iets in de media opvangen, is dat hun eerste informatiebron

2.5. Voorbeeld

Geacht familielid,

Wat is er gebeurd - hier som je de feiten op zoals die op dat moment zijn gevalideerd

We brengen u hierbij op de hoogte dat er een besmetting met het Coronavirus vastgesteld is bij één bewoner van ons woonzorghuis (GAW).

De bewoner verblijft momenteel....

We namen contact met onze coördinerend en raadgevend arts en met het Agentschap Z&G.

Alle medewerkers werden ingelicht.

Wat doen we eraan?

Opsomming van de maatregelen die genomen zijn sinds vaststelling van de besmetting

Ons woonzorghuis voert strikt de maatregelen uit zoals bepaald door het Agentschap Z&G. De coördinatie is in handen van...

De betrokken bewoner werd in quarantaine geplaatst. De contacten met de andere bewoners werden in kaart gebracht. Er zijn x aantal bewoners met vermoeden van besmetting...

Zij verblijven op hun kamer...

Het personeel neemt volgende beschermingsmaatregelen in acht met name strikte

Handhygiëne, dragen van mondklappers, handschoenen, ...

Alle bewoners en familieleden worden op de hoogte gebracht.

Betrokkenheid t.a.v. de doelgroep van het bericht

We begrijpen dat u hierbij vragen kan hebben, en dat deze besmetting aanleiding kan geven tot ongerustheid. We doen er alles aan om verdere verspreiding te voorkomen.

Hebt nog vragen, dan kan u terecht op onze website ..., of telefonisch op...

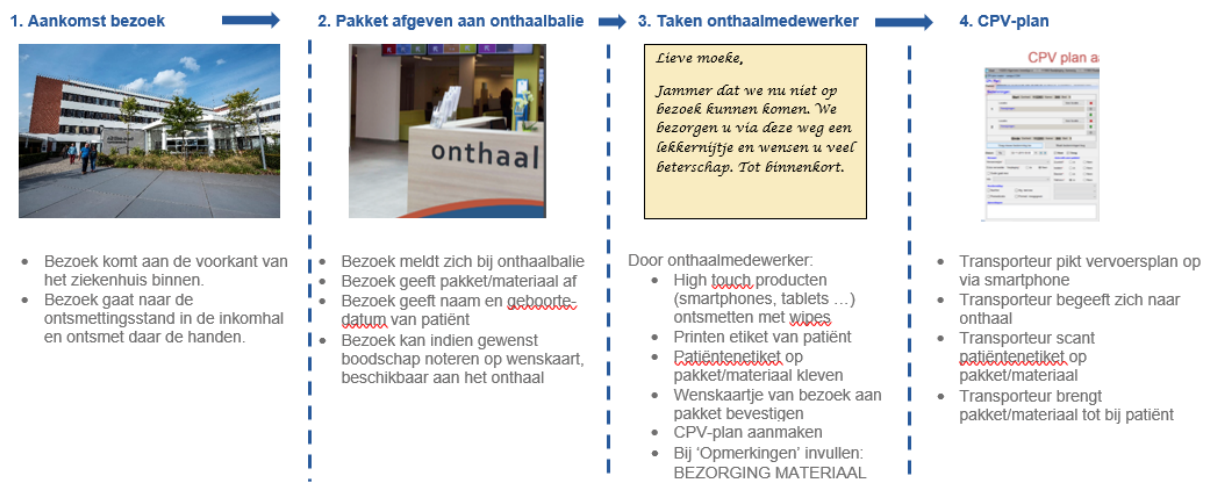
Verdere info

We houden u zeker op de hoogte van verdere ontwikkelingen.

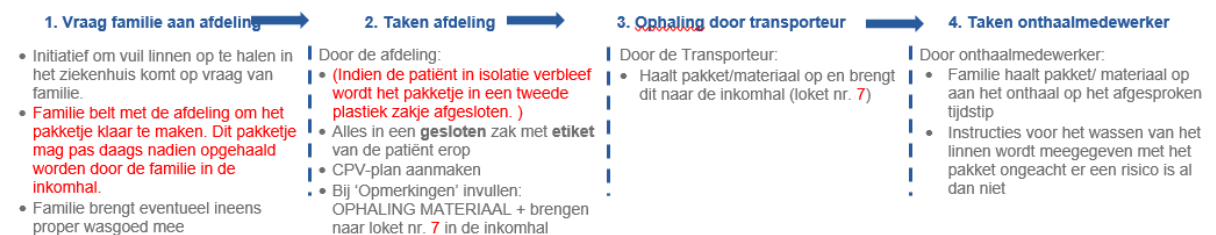
U ontvangt bericht van zodra er zich veranderingen voor doen in de situatie

Persoonlijk materiaal

Proces BEZORGING van pakketten/materiaal (bv. propere was, brieven, tekeningen ...)

Proces OPHALING van pakketten/materiaal (bv. vuile was)

Cohortzorg

Het COVID-19 virus stelt de zorgsector voor ongeziene uitdagingen. Talrijke maatregelen worden genomen door de Federale en Vlaamse Regering om de situatie het hoofd te bieden. Naast de ziekenhuizen, woonzorgcentra en tal van andere voorzieningen kent de thuiszorg eveneens een stijging van het aantal COVID-19 patiënten.

De voorbije weken werd er hard gewerkt door de diensten voor gezinszorg en de thuisverpleging en het agentschap Zorg en Gezondheid om een kader te creëren voor de organisatie van cohortzorg in de thussituatie.

In de provincie Antwerpen zijn er twee stuurgroepen actief om dit alles mee uit te werken en in goede banen te leiden. De stuurgroep Thuisverpleging met provinciaal coördinator Stan Van Loon en de stuurgroep Gezinszorg met provinciaal coördinator Walter Brusselaers. Samen met de provinciaal geïntegreerde cohortcoördinator Rudy Cornelis bewaken zij het overzicht en de operationele uitvoering van de cohortzorg.

De diensten voor gezinszorg en de thuisverpleging hebben zich ondertussen zodanig georganiseerd dat ze de COVID-19 patiëntenstroom kunnen opvangen in gescheiden cohortzorg teams, waarbij een vaste equipe verzorgenden en een vaste equipe thuisverpleegkundigen exclusief instaan voor de zorg en ondersteuning bij personen die besmet zijn met COVID-19 of door de huisarts als potentieel besmet worden beschouwd.

Sinds donderdag 16 april 2020 moeten nieuwe (vermoedelijk) COVID-19 positieve patiënten die gezinszorg of thuisverpleging nodig hebben, aangemeld worden via **0800- 11 833**. Dit nummer is 24u op 24, 7 dagen op 7 bereikbaar voor zorgverleners en voorzieningen.

Aanmeldingen via dit nummer zullen geregistreerd worden en vervolgens doorgegeven aan de coördinatoren van de lokale cohortteams. Zij zorgen op hun beurt voor een uitgebreide intake en planning van de zorg.

Bij een tekort aan verzorgenden of verpleegkundigen kunnen ook schakelzorgcentra en woonzorgcentra via dit nummer hulp vragen. De geïntegreerde provinciale cohortzorgcoördinator zal de vraag beluisteren en in eerste instantie aan vraagverheldering doen. Vervolgens zal hij/zij de mogelijkheden bekijken om een team uit de gezinszorg en/of de thuisverpleging ter plaatse te sturen.

Andere voorzieningen dan woonzorgcentra die op korte termijn ondersteuning nodig hebben door personeelsuitval van verpleegkundig, verzorgend of logistiek personeel **kunnen op dit moment nog geen beroep doen op deze hulplijn.** Het financieel kader moet hiervoor eerst uitgewerkt worden.

Bij vragen rond deze informatie, aarzel niet om ons te contacteren.

Rudy Cornelis - Provinciaal geïntegreerd cohortcoördinator - rudolf.cornelis@i-mens.be

Walter Brusselaers - Provinciaal cohortcoördinator gezinszorg -

Walter.Brusselaers@Familiehulp.be

Stan Van Loon - Provinciaal cohortcoördinator thuisverpleging- stan.van.loon@mederi.be

In bijlage vindt u nog volgende:

- Bijlage 1: een brief van de administrateur-generaal van het Agentschap Zorg en Gezondheid over de organisatie van cohortzorg in de thuissituatie door thuisverpleegkundigen en diensten voor gezinszorg;
- Bijlage 2: de nota cohortzorg die samen met de sector werd opgemaakt en waarvan sprake in de brief van de administrateur-generaal;
- Bijlage 3: een handleiding om een cohortzorg team aan te melden en gegevens te registreren bij Zorg en Gezondheid.

Fysiotherapie na COVID

<https://www.fysiotherapiewetenschap.com/expert-opinion/40/fysiotherapie-in-de-eerstelij-n-na-covid-19>

<https://www.axxon.be/ckfinder/userfiles/files/2020%20-%20COVID-19/20200415%20-%20COVID-19%20-%20Richtlijnen%20KNGF.pdf>

<https://www.axxon.be/ckfinder/userfiles/files/2020%20-%20COVID-19/dutch%20Fysiotherapie%20management%20van%20COVID-19.pdf>

Hittegolf

Opgelet: Gebruik van ventilatoren en aircosystemen (tenzij met aangepaste filtering) is gecontra-indiceerd bij personen met COVID infectie in functie van infectiebeheersing en -bescherming.

Inspiraties

Zie bijlage:

- Ano schakelplan WZC De Buurt
- COVIDdraaiboek Zorg Kortrijk
- Draaiboek 2^e golf Zusters Berlaar

Nuttige linken

- Informatie vanuit zorg en gezondheid voor woonzorgcentra omtrent coronavirus: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/Covid-19%20maatregelen%20WZC%20-%20versie%2031-03-2020%20DEF.pdf>
- <https://www.zorg-en-gezondheid.be/corona-richtlijnen-voor-zorgprofessionals#ouderenzorg>
- Infectiepreventie draaiboek woonzorgcentra: [https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/Draaiboek%20Infectiebeleid%20Vlaamse%20WZC update20120411 corrigenum.pdf](https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/Draaiboek%20Infectiebeleid%20Vlaamse%20WZC%20update20120411%20corrigenum.pdf)
- <https://epidemiologie.wiv-isp.be/ID/Pages/2019-nCoV.aspx>
- <https://www.zorgnetlcuro.be/nieuws/covid-19-coronavirus-faq>
- Maatregelen voor hygiëne en bescherming, met ook instructiefilmpjes : <https://www.zorg-en-gezondheid.be/covid-19-hygiene-en-bescherming>
- Site van Artsen Zonder Grenzen die ook actief is in de WZC : <https://www.msf-azg.be/nl>

ⁱ Bron: Zorgnetlcuro